

Foto: Luka Datskober

Enriching the Urban Jungle with Bees

Apiturizem - alternativna, prijetna in izzivov polna aktivnost za zahtevne meščane in turiste!

Ali vas zanima narava in čudeži skriti v obnašanju oprasovalcev? Vse naštetu lahko okusite skozi apiturizem, kot mu pravimo. Apiturizem je alternativna oblika turizma neizogibno povezana z umetnostjo čebelarjenja in življenjem čebel. Nudi edinstvena doživetja neposredno povezana z naravo. Spoznajte apiturizem v Grčiji in njeno prvo turistično pot v mestu Nea Moudania.

Imate dovolj turističnih paketov, ki vam nudijo le potovanje in hotel? Želite na eksotičnih lokacijah, ki jih obiskujete, oditi iz hotela ter poizkusiti lokalno kuhinjo in tudi videti kako hrano pripravljajo? Želite izkusiti težave vsakodnevnega življenja proizvajalcev sadja, oreščkov in zelenjave? Vas zanima narava in čudeži skriti v obnašanju oprasovalcev? Bi radi razumeli skrivnosti superorganizma medonosnih čebel? Vse to lahko izkusite skozi kot mu pravimo mi – apiturizem!

Mestna občina Nea Propontida

[Mestna občina Nea Propontida](#) se nahaja v prefekturi Halkidiki, v regiji osrednje Makedonije na severu Grčije. [Halkidiki](#) je ena najbolj priljubljenih turističnih destinacij v Grčiji, saj ponuja popolno kombinacijo značilne grške svetle, neokrnjene pokrajine, barv in vonjav! Vsekakor je za Halkidiki značilen tipičen »morje in sonce« model turizma z več kot milijonom nočitev, ki so skoncentrirane na obalnih predelih v poletnih mesecih. Kljub temu so njegovi vodilni turistični ponudniki in strokovnjaki spoznali, da je čas za spremembo. Turizem mora biti trajnosten ter povezan s posebnimi elementi, ki jih ta regija tako velikodušno ponudi: narava, tradicija, zgodovina in gastronomija. Mestna občina Nea Propontida je zastavila zahteven in inovativen regionalen projekt, ki se osredotoča na povezovanje čebelarstva in turizma, torej **apiturizmom!**

Partnerji:

Ljubljana, Slovenija
www.ljubljana.si

Amarante, Portugalska
www.cm-amarante.pt/

Bydgoszcz, Poljska
www.bydgoszcz.pl

Cesena, Italija
<http://www.comune.cesena.fc.it>

Hegyvidék, Budimpešta,
Madžarska
www.hegyvidek.hu

Nea Propontida, Grčija
www.nea-propontida.gr

Več informacij:

www.urbact.eu/beepathnet
beepathnet@ljubljana.si

  /BeePathNet

Apiturizem povezuje tradicijo čebelarstva, sodobno čebelarjenje ter ljubezen in navdušenost za skrb za čebele in promocijo čebeljih proizvodov (fotografije Fani Hatjina)

Kaj je apiturizem

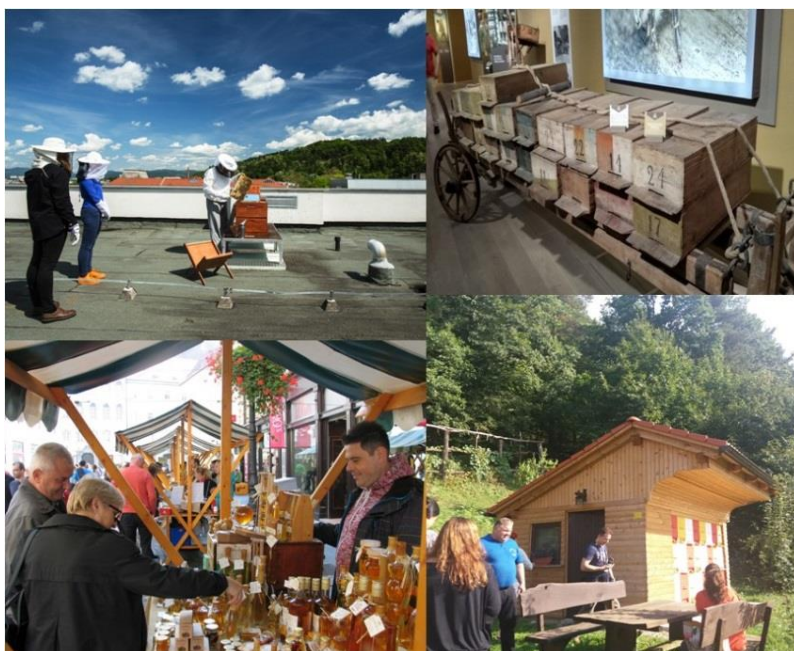
Apiturizem je alternativna oblika turizma, ki je neizogibno povezana z umetnostjo čebelarjenja in življenjem čebel. Ta specifična oblika turizma ponuja turistom edinstvena doživetja, ki so neposredno povezana z naravo. Zgodbo o čebeli v povezavi z naravo, ki jo čebelar na svoj edinstven način prenese v kulturno krajino, pa ustvarja avtentičen turistični proizvod.

Obisk čebelnjaka, opazovanje čebeljih kolonij v njihovem naravnem okolju, čebelarski muzeji, okušanje medu, delavnice izdelovanja sveč, apiterapija in sprehodi v čebelam prijaznih vrtovih so le nekatere aktivnosti apiturizma.

Slovenija – model za razvoj apiturizma

Slovenija je že razvila apiturizem in je vzor za naše mesto. Je država z dolgoletno tradicijo čebelarjenja, ki zakonsko ščiti svojo lokalno vrsto čebele (*Apis mellifera carnica*) in je dosegla občudovanja vredno sinergijo med čebelarji, organizatorji potovanj in lokalnimi podjetji. Nadalje je Slovenija edina država, ki certificira apiturizem in njegove ponudnike.

Simbol čebele je v uporabi od leta 2013 (ena, dve ali največ tri čebele) in se uporablja za označevanje kakovosti posameznih ponudnikov iz vidika storitev, uporabe okolju prijaznih materialov, specializacije, inovacij, učinkovitosti, izkušenj in lokacije. Od leta 2016 dalje pa imajo za apiturizem specializirane tudi turistične vodiče. Poleg tega je Slovenija pionir v ustvarjanju turističnih poti na temo čebelarstva. Nenazadnje je bila Slovenija pobudnik proglasitve [Svetovnega dneva čebel](#).

Različni vidiki slovenskega apiturizma (fotografije Elisavet Papoulidou)

Apiturizem v Grčiji

Razvijanje apiturizma v Grčiji ni lahka naloga. Glavna ovira je strah ljudi, saj se večina Grkov čebel boji!!! Naša ekipa napreduje s počasnimi, a vztrajnimi koraki, ki temeljijo na izobraževanju. Uporabljamo različne pristope informiranja in ozaveščanja ljudi. Do sedaj so se kot najbolj učinkovite izkazale predstavitve čebelarjev na šolah, saj se otroci učijo, čutijo in prenašajo vso pozitivno energijo in navdušenje. V naslednjem koraku bomo meščanom in turistom omogočili

dostop do izkustvenega znanja. S tem namenom smo zasnovali dve različni turistični poti.

Načrt mesta Nea Moudania in točke povezane s čebelarjenjem (mestni arhiv, reprodukcija Antonis Pashos)

Prva pot bo v mestu [Nea Moudania](#). Obiskovalci si bodo med sprehodom skozi mesto ogledali različne elemente urbanega čebelarstva kot so čebelji vrt, sprehajalna pot s čebelam prijaznimi drevesi, cvetlice in čebelji hoteli, razstava čebeljih umetnin, stalna razstava o lokalni zgodovini in tradiciji čebelarjenja v [Muzeju za ribiške barke in opremo](#) in otroški tematski doživljajski park na prostem z unikatnimi igračami katerih navdih so bile čebele. Vse to je vključeno v načrt prenove, ki se je začel izvajati v mestni občini Nea Propontida.

Druga in daljša pot bo vključevala obisk krajev s čebelarskimi in naravnimi zanimivostmi, sprehod po edinstveni pokrajini z vrednotami naravne in kulturne dediščine Halkidikija ter seveda obisk [Aristotlovega parka](#), parka velikega grškega antičnega filozofa, ki je bil prvi v naši zgodovini preučeval in pisal o čebelah.

ΣΗΜΕΙΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ POINTS OF INTEREST

- 1. Ν. ΜΟΥΔΑΝΙΑ | N. MOUDANIA**
  - Κεντρική Πλατεία | Central Square
  - Μουσείο Αλιευτικής Στρατηγής & Ξεβαρής Μελισσοκομικής Εκπαίδευσης | Museum of Fishing Strategy & Beekeeping Education
- 2. ΑΓ. ΜΑΜΑΣ | AG. MAMAS**
  - Ινστιτούτο Μελισσοκομίας | Institute of Apiculture
  - Παραδοσιακό προϊόντα "Yagio Agrofarm" ("Yagio Agrifarm") Traditional products
  - Λιμνοθάλασσα - παραρτίσι Natura 2000 | Lake - Natural 2000 site
- 3. Ν. ΓΟΝΙΑ | N. GONIA**
  - Αψιδωμένος | Walled
- 4. ΠΕΤΡΑΛΟΝΑ | PETRALONA**
  - Σπήλαιο | Cave
- 5. Ν. ΡΥΣΙΟ | N. RYSIO**
  - ANEL Honey Park | ANEL HoneyPark
- 6. ΟΛΥΝΘΟΣ | OLYNTHOS**
  - Αρχαίο Ολυμπος | Ancient Olynthos
- 7. ΣΤΑΓΙΡΑ | STAGIRA**
  - Πάρκο Αριστοτέλη | Aristotle's Park
  - Αρχαίο Στάγειρον | Ancient Stagira
- 8. ΝΙΚΗΤΗ | NIKITI**
  - Μελισσοκομικός Συνεταιρισμός "ΣΥΒΟΝ" | "SYBON" Beekeeping Cooperative
- 9. ΑΡΝΑΙΑ | ARNAIA**
  - Παραδοσιακό χωριό | Traditional town
  - Αγ. Στέφανος | St. Stephanos Church
- 10. ΑΡΝΑΙΑ | ARNAIA**
  - Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης | Environmental Education Centre
  - Λαογραφικό και Μελισσοκομικό Μουσείο | Ethnographic and Beekeeping Museum
- 11. ΠΕΤΡΑΦΙΣΣΗ ΤΡΑΧΙΝΗΣ | PETRAFISSI TRACHINIS**
  - Παραρτίσιος Διαδρομής (Παραρτίσι Natura 2000) | Walking paths (Natura 2000 site)
  - Μουσείο Πανεπιστημίου | Museum of the University
  - PASSION Honey Park | PASSION Honey Park
- 12. ΒΑΡΒΑΡΑ | VARVARA**
  - Καταρράκτης | Water falls

BEEPATHMAP

NEA MOYΔANIA - XALKIDIKH | NEA MOUDANIA - HALKIDIKI

Zelo je pomembno poudariti, da je trenutno v Grčiji samo nekaj čebelnjakov dostopnih za obiskovalce. Vendar pa čebelarji z zadovoljstvom povejo, da obiski turistov ustvarjajo dodaten prihodek ter zveste in stalne kupce. Čeprav imamo le nekaj ponudnikov apiturizma, smo nanje zelo ponosni, saj sta strast, predanost in avtentičnost njihove glavne značilnosti.

Zemljevid Halkidiki-ja z glavnimi zgodovinskimi, naravnimi in čebelarskimi znamenitostmi! (Google zemljevidi, reprodukcija Antonis Pashos)

Na obrobju glavnega mesta naše občine, Nea Moudanie, obiskovalci ne morejo spregledati občestne trgovine [Vagio Agrofarm](#), kjer lahko najdejo tradicionalne proizvode kot so olivno olje, olive, med, cvetni prah in zelišča. Vhod v trgovino kažeta dve ogromni čebeli, za trgovino pa se nahajata presenečenje za otroke vseh starosti – dve čebelji

koloniji v pobarvanih čebelnjakih, veliko cvetlic in čebelji hotel!

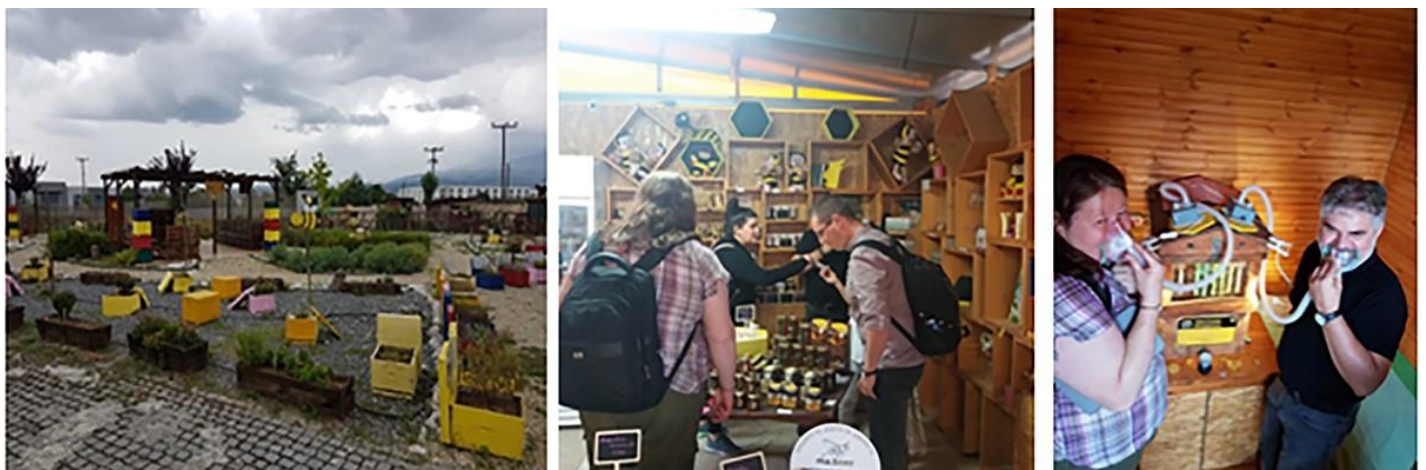
V Vagio Agrofarms - zaljubljeni v apiturizem (fotografije Vagio Agrofarms)

Čebelnjak [Passion honey](#) se nahaja v Holomontih, območju zaščitene v okviru programa Natura 2000. Med sprehodom po izjemni naravni krajini lahko obiskovalci spoznavajo čebele in njihov pomen za okolje ter pokušajo certificiran ekološki med in različne čebelarske proizvode nagrajene na mednarodnih tekmovanjih. Strast tega malega družinskega podjetja je najboljša reklama za apiturizem v Halkidiki.

Čebelnjak Passion Honey in apiturizem (fotografije Vicky Tsiganou)

[Medeni park Anel](#) je še ena od lokacij na naši poti. Lociran nekaj kilometrov od mesta Thessaloniki, na cesti proti Nei Moudanii, se nahaja v zelo urbanem okolju in je tematski park o življenju čebel, čebeljih proizvodih, medovitih rastlinah, čebelarski opre in potrebščinah, organizirajo pa tudi delavnice izdelovanja mila in okušanja medu! To je tudi edini apiterapevtski park v Grčiji. Ne samo Grki, tudi obiskovalci iz tujine obiskujejo ta park in tako združijo spoznavanje čebelarstva in apiterapijo (vdihavanje zraka iz čebelnjaka ter sproščanje ob zvokih čebel).

Tematski medeni park ANEL - paradiz za otroke in odrasle v Neo Rysio, Thessaloniki, Grčija (fotografije Fani Hatjina)

Malo izven iz Halkidikija najdemo tudi druge čebelnjake raztresene po celini in prelepih grških otokih, vendar se bomo ustavili le pri dveh tipičnih primerih. Prvi se nahaja na [otoku Icaria](#) v Armenistisu, kjer je čebelarica [Elisabeth Karoutsou](#) postavila čudovit in topel kotiček, ki privablja turiste. »Melissavet« obiskovalcem izreče dobrodošlico v majhni, stari in kamniti hiški in jih za čebelji svet navduši skozi predstavitve in video posnetke, nato pa jih očara z okusi in različnimi aromami medu in cvetnega prahu iz Ikarie. Nazadnje jih pripelje do čebel. Med ogledovanjem življenja v panju se čebel ne bojijo več.

Čebelnjak Melissavet na otoku Icaria (fotografije Elisavet Karoutsou)

Naš zadnji primer se nahaja v Palini, [Attica](#) in se imenuje '[From A to Bee](#)' (od A do B; bee v angleščini pomeni čebela). Vizija te inovativne ekipe je ponuditi visoko kakovostne aktivnosti in doživetje tradicionalnega grškega čebelarstva, grške kulture in grške kuhinje. Obiskovalci nosijo čebelarska zaščitna oblačila, okušajo med ter delajo s čebelami kot pravi čebelarji.

Apituristične aktivnosti »From A to Bee« (fotografije From A to Bee)

Razvoj apiturizma je glavni cilj naše ekipe – BeePathNet Melissodiadromes (BeePathNet Neas Propontidas). Skupaj smo ovrednotili ovire, zdaj pa si potrpežljivo, organizirano in metodično prizadevamo promovirati in vzpostaviti prepoznavnost tega posebnega turističnega proizvoda - apiturizma.

Avtorici: Anastasia Liourta¹, Fani Hatjina²

¹Mag. za hotelirstvo, odgovorna za stike z javnostjo URBACT lokalne skupine BeePathNet Nea Propontida

²Raziskovalka A', Helenska kmetijska organizacija. "DEMETER", koordinator URBACT lokalne skupine BeePathNet Nea Propontida